

Hogyan figyeljük oda másokra? – Esetleírás

2015. október 7-től 9-ig részt vettem egy 3 napos tréning jellegű 30 órás továbbképzésen Medgyesegyházán. A tanfolyam címe: *A kiemelkedően eredményes pedagógusok 7 szokása*. Ezen a szemléletformáló programon szó esett az érzelmi bankszámlák fontosságáról a szociális kapcsolatainkban. Ha ezt a számlát pozitív egyenlegen kívánjuk tartani, először is igyekeznünk kell a másik felet megérteni, kedves, szelíd, tiszteletteljes magatartást tanúsítani iránta, egyéb más viselkedési elemek mellett.

A tréninget követő héten énekórát kellett helyettesítenem a 7. osztályban, mivel a szakos kolléga váratlanul megbetegedett. Sajnos nekem se hangom, se hallásom, se zenei képzettségem nincs. A tanteremben pedig nem volt lehetőségem IKT eszközök segítségét igénybe venni.

Mivel az osztály nagy létszámú, szociális összetételét tekintve igen vegyes, több impulzív viselkedésű gyermek is a részét alkotja, hasznosnak találtam az alkalmat arra, hogy gyakoroljuk az egymásra való odafigyelést, egymás megértését, saját figyelmünk fókuszálását.

Úgy terveztem, hogy megfelelő időt hagyunk az óra végén arra is, hogy megbeszélhessük, milyen gondolatokat és érzelmeket éltünk át az újfajta viselkedés alatt.

Óra elején megkérdeztem a gyerekeket, hogy lenne-e kedvük egy kísérlethez. Röviden beszéltem a tanfolyamról, és hogy ott hallottam egy módszerről, a beszélő botról, amelyet indián törzsek nagyon sikeresen alkalmaztak. Így sikerült egy kíváncsú és érdekes szövegösszefüggésbe emelni a másik mondanivalójának figyelmes meghallgatását.

Mivel mindenkinek van valamilyen háziállata, kutya, macska, hörcsög, tengeri malac, stb., azt javasoltam, hogy akinél a bot van, - a gyakorlatban ez egy a tanári asztalon talált dísz tárgy volt – beszéljen nekünk kicsit az állatkájáról, bármit, amit meg szeretne osztani velünk. Megegyeztünk, hogy nem szabad közbeszólni. Aki kérdezni szeretné a beszélőt, vagy a saját történetét előadni, az jelentkezhet. Akinél a bot van, annak a joga kiválasztani a következő megszólalót. Azt is rögzítettük, hogy nem fogunk egymás türelmével visszaélni, igyekezni fogunk röviden, érthetően beszélni.

Én kezdtem a saját történetemmel, hogy világos legyen mindenki számára, hogyan is képzeltem el a gyakorlat történetmondás részét.

A gyerekeknek szerencsére volt bőven mondanivalójuk. Úgy emlékszem, csak két alkalom volt az óra folyamán, amikor bizonyos tanulókat emlékeztetni kellett a játékszabályokra, mert nem figyeltek vagy közbeszóltak.

A gyerekek történeteit érdemes lett volna lejegyezni. Ritka lehetőség volt meghallgatni egymást, hogy kinek mi a fontos, milyen nézőpontból szemléli, hogyan éli meg a saját kapcsolatát a szóban forgó házi kedvencel.

Mivel olyan témáról beszélhettek, ami érintette, érdekelte őket, a szokottnál szebben, kifejezőbben fogalmazták meg mondanivalójukat. Szinte minden esetben ez tűnt fel nekem.

Végig érzékelhető volt az erős törekvés, hogy visszafogják magukat, a megjegyzéseiket, hogy kivárlják a saját lehetőségüket a megszólalásra. Volt valami öröm is a levegőben, valami különös ünnepi hangulat.

Az óra második felében ugyancsak a beszélő botos módszert alkalmazva a gyerekek elmondták nekem és egymásnak, mit gondolnak a dologról, és milyen érzéseket éltek meg az előzőek folyamán.

Nem volt könnyű számukra a teljes odafigyelés, a figyelmes hallgatás, a saját belső impulzusaik, beszédre való készítéseik késleltetése, visszafogása. Zárójelben jegyzem meg, ez még a pedagógusnak sem volt minden nehézség nélküli.

Ugyanakkor megélték a társak odafigyelésének biztonságát is. Megéreztek egymás jó szándékát, tiszteletét. Érdekesnek találták egymás háziállatos történeteit. Új dolgokat tudtak meg az osztálytársakról, mivel alkalmuk volt nemcsak a barátokat, de szinte az egész közösséget meghallgatni.

Több tanuló megfogalmazta azt is, hogy izgalmas volt az óra, mert valami újat, érdekeset, és számukra is beláthatóan hasznosat tanultak és gyakorolhattak. Ezekkel a véleményekkel az egész osztály egyetértett.

Nagyon fontosnak tartom, hogy sikerült a gyerekek önbecsülését is erősíteni. Világosan érezték, hogy ők itt, valami teljesítményt letettek az asztalra. Odafigyeltek egymásra minden ellenkező készítésük dacára, és erre büszkék voltak.